

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.208/2024/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljáró **Felperes1** (cím1) felperesnek – a ügyvédi iroda1 (cím4, ügyintéző: dr. Rajkai Balázs ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (cím2) alperes ellen jogviszony megszüntetése és sérelemdíj iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2.M.70.428/2023/44. számú ítélete ellen a felperes 45. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatja és az alperesnek járó elsőfokú perköltséget 229.235 (kétszázhuszonkilencezer-kétszázharmincöt) forint + áfa összegre leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 114.618 (száztizennégyezer-hatszáztizennyolc) forint + áfa másodfokú perköltséget. A le nem rótt 366.767 (háromszázhatvanhatezer-hétszázhatvanhét) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. július 4-én meghozott 2.M.70.428/2023/44. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest 960.000 forint + áfa perköltség

megfizetésére kötelezte az alperes javára, egyben megállapította, hogy az eljárás illetékét az állam viseli.

[2] A megállapított tényállás szerint a felperes 2019. augusztus 30. napjától közalkalmazotti jogviszonyban, majd 2021. augusztus 1. napjától munkaviszonyban állt az alperessel tanszéki mérnök munkakörben. A 2021. október 21-én kelt munkaköri leírás szerint a felperes közvetlen munkahelyi felettese tanú1 volt és feladatát képezte az analitikai mérésekben való részvétel, NMR mérések végzése, minták előkészítése, spektrumok, teljes jel hozzárendelése, NMR csövek tisztítása, berendezés ellátása folyékony nitrogénnel és preparatív munkák elvégzése. A felek a munkaszerződést 2021. október 27.-i aláírással 2021. szeptember 1-jére visszamenő hatállyal módosították. Eszerint a felperes munkaköre kutatási munkatárs, alapbére 298.725 forint lett, ellenben a felperes új munkaköri leírást nem kapott.

[3] A felperes a munkáját a szervezeti egység1ben kezdetben egyéb érdekelt1, később tanú1 mellett végezte. Utóbbi az NMR spektrométerrel kapcsolatos munka tekintetében a munkavégzés irányítója volt, ellenőrizte és felügyelte azt, erre a munkára is ő tanította be a felperest. Más területen az intézet igazgatójával való egyeztetés után vehetett részt a feladatokban a felperes.

[4] 2023. április 24-én a felperest a felettese, tanú3 megbeszélésre az irodájába kérte. Annak kezdetén egyéb érdekelt2 alperesi jogász és tanú1 jelenlétében tanú3 arról tájékoztatta a felperest, hogy a munkaviszonyt a munkáltató meg kívánja szüntetni, egyben röviden ismertette a munkavégzéssel kapcsolatos problémákat. egyéb érdekelt2 felolvasta a felmondás szövegét, majd a munkáltató képviselői ajánlatot tettek a jogviszony közös megegyezéssel való megszüntetésére is. Az erről készült okiratot szintén ismertette egyéb érdekelt2. A felperes nem értett egyet a munkáját ért szakmai kifogásokkal, erre válaszul tanú1 a munkatársaktól érkezett problémák e-mailjeit mutatta be. Ezután az alperes felajánlotta, hogy magára hagyják a felperest a két tervezet áttanulmányozására és a döntés meghozatalára, erre nézve a felek 15 perc időtartamban állapodtak meg. egyéb érdekelt2 azt is felajánlotta, hogy a felperes telefonálhat, majd a munkáltató képviselői a folyosóra távoztak, magára hagyva a felperest. A felperes utóbb további öt percet kért az alperestől, így a munkáltató képviselői kint maradtak a folyosón, majd a hosszabbított idő elteltét követően visszamentek az irodába a felpereshez.

[5] A felperes mindkét tervezet átolvasását követően a közös megegyezést választotta azzal, hogy az abban szereplő összeget – 100.000 forint – kevésnek találja. Ezután egy alkufolyamat végén 300.000 forint kifizetésében állapodtak meg a felek, a módosított összeggel a munkáltató újra kinyomtatta a megállapodás szövegét és azt mindkét fél aláírta. A felperes ugyan tiltakozott az utolsó bekezdés azon fordulata ellen, hogy a „felek mint akaratukkal mindenben egyezőt jóváhagyólag, két példányban írják alá”, azonban a munkáltató ragaszkodott ehhez a szövegrészhez, így végül az a megállapodásban maradt. A megbeszélésen megemelt hangerőt, oda nem illő kifejezést nem használtak a felek.

[6] A megállapodás 1. pontja szerint a munkáltató és a munkavállaló egybehangzó kijelentéssel állapodott meg abban, hogy 2023. május 29. napjával közös megegyezéssel megszüntetik a jogviszonyt, az alperes az aláírást követő munkanaptól kiadja a felperes részére a 2023. évi időarányos szabadságot, majd azt követően mentesíti a felperest a munkavégzési kötelezettség alól. Az okirat alján az aláírások alatt a felperes kézzel írt szöveget rögzített, miszerint „temetési segély iránti kérelmem fönntartom”.

[7] Az alperes a megállapodásban vállalt 300.000 forintot megfizette a felperes részére, és még a megállapodás napján a felperes lebonyolította a munkakör átadás-átvételt tanú1-val. A közös megegyezésre vonatkozó megállapodás aláírásának időpontjában a felperes már egy-másfél éve nem állt kapcsolatban a hallgatókkal. Az alperes a következő egy-két napban értekezleten tájékoztatta az intézet dolgozóit a felperes jogviszonyának megszűnéséről.

[8] Három nappal később, 2023. április 27-én a felperes újra bement az intézetbe, először tanú4 látta meg őt, aki felkereste tanú2 informatikai és katasztrófavédelmi megbízottat és tájékoztatta a felperes jelenlétéről. Ezt követően tanú2 lement a felperes irodájába, aki éppen a számítógépe előtt állt, majd bekapcsolata azt és akadálytalanul be tudott lépni a rendszerbe. tanú2 kérdésre a felperes azt válaszolta, hogy szeretné a gépében a kukát kiüríteni, annak megtörténtét tanú2 végig nézte, majd a felperes kikapcsolta a gépet, és a szobájában kezdett pakolni. Egy darabig még tanú2 a szobában állt, majd visszament az irodájába, folytatva a munkáját, amely során egy monitort vitt fel a második emeltre egyéb érdekelt3-nak. Útközben meglátta, hogy a felperes a titkárságon a titkárnővel beszél nyitott irodaajtó mellett. Visszafelé jövet a folyosón a titkárság mellett leült, várva, hogy a felperes végezzen. A felperes ekkor adta le a közös megegyezés megtámadására vonatkozó nyilatkozatát, majd a folyosón ismét találkozott tanú2-al és együtt indultak el lefelé. A második emeleten dr. egyéb érdekelt3 irodájának ajtaja nyitva volt, ő bent tartózkodott, majd a lépcsőházon keresztül elhagyták az épületet szárnyat, és a belső udvaron áthaladva a kapuig együtt mentek el – útközben ismerőssel nem találkoztak – ezt követően tanú2 elkészönt a felperestől, aki kiment az utcára.

[9] A felperes a közös megegyezésre vonatkozó megállapodás megtámadására vonatkozó okiratban úgy nyilatkozott: „A felmondás miatt rám nézve tényleges kényszer, fenyegetés állt fenn. Továbbá a körülmények ismerete sem volt teljes körű, számos tévedés, megtévesztés, ráadásul valótlanság állítása is történt. A jogásznő részéről még elhangzott az is, hogy az asztaltól addig fel nem állunk, amíg valamelyik dokumentumot alá nem írom, illetve, ha ilyenre nem lennék hajlandó, akkor a felmondás lép érvénybe, aláírásom nélkül is azzal a kiegészítéssel, hogy azt nem vettem át. Összeségében tehát kijelenthető, hogy nekem igenis kényszer, fenyegetés alatt kellett döntenem az aláírásról”. Az alperes írásban értesítette a felperest, hogy a megtámadásban foglaltakkal nem ért egyet.

[10] Az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozatlannak találta, melyben a felperes a megállapodást érvénytelenség címén támadta meg pszichikai kényszerre és jogellenes fenyegetésre hivatkozással és emiatt a jogviszonya helyreállítását kérte, valamint 1.000.000

forint sérelemdíj iránti igényt is előterjesztett tanú1 megbeszélésen való részvétele és tanú2 2023. április 27-i, az alperesi épületben való kíséretése okán. Döntését a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 28. § (1) – (4) és (7) – (9) bekezdésére alapította a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó közös megegyezés érvénytelensége körében.

[11] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a megtámadhatóság általánosságban a szerződéses akarat valamilyen lényeges hibáját jelenti. A felperes tartalmában tévedésre és jogellenes fenyegetésre hivatkozott, amelyek tekintetében a bizonyítás az ő érdekében állt. Előbbi kapcsán azt állította a felperes, a megbeszélés napján, amikor a felmondást alternatívaként vele közölték, ugyan nem volt védett korban, de a felmondási idő letöltésekor már abba került volna, és ez esetben csak azonnali hatályú felmondással lehetett volna őt elküldeni, amivel nem volt tisztában, csak a munkáltató és ezzel az alperes megtévesztette és tévedésben tartotta. Megállapította, hogy mindezek a jognyilatkozat sikeres megtámadásának alapjául nem szolgálhattak, mivel az Mt. 65. § (4) bekezdése szerint a felmondás korlátozására vonatkozó körülményeknek a felmondás közlésekor kell fennállnia.

[12] A bizonyítási eljárás alapján igazoltnak találta, hogy a felmondás és a közös megegyezésre vonatkozó megállapodás ismertetését követően a munkáltató gondolkodási időt biztosított a felperesnek. A felek közösen állapodtak meg 15 perc szünetben, nem volt tiltott ez idő alatt a felperesnek a telefonálás, ahogy az sem, hogy jogi segítséget, tanácsot kérjen, ez utóbbit saját elhatározásából nem vette igénybe. A gondolkodási időt további 5-10 perccel a felperes kérelmére az alperes meg is hosszabbította és e körülménynek kellett jelentőséget tulajdonítania, nem annak, hogy a felperes szubjektív megítélése szerint legalább két-három nap gondolkodási időre lett volna szüksége.

[13] Rámutatott, a munkáltató részéről nem vitatottan három személy volt jelen a megbeszélésen, mindez fenyegetésként nem volt értékelhető. tanú3 és tanú1 tanúvallomásából nem tűnt ki olyan körülmény, amely megemelt hangra, fenyegető tartalomra utalt volna. A felperes maga is arra hivatkozott, hogy számára fenyegetést az jelentett, hogy mindenképpen megszüntetik a jogviszonyát.

[14] Hangsúlyozta, az ítélezési gyakorlat nem tekinti kényszernek, fenyegetésnek, ha a munkáltató jogszerű következményt helyez kilátásba a megállapodás elmaradásának esetére (BH2013.252., 10/2012. számú munkaügyi elvi döntés). Továbbá a bírói gyakorlat szerint akkor támadható meg a munkaviszony megszüntetésére irányuló közös megegyezés, ha a munkáltató „statáriális” módszerrel erőltette azt a munkavállalóra és kellő idő nélkül azonnali elfogadást követelt. Mindezek a körülmények a perbeli esetben igazolást nem nyertek.

[15] A sérelemdíj iránti igényt ugyancsak nem tartotta megalapozottnak az Mt. 9. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.)

2:42. § (1) és (2) bekezdésére, 2:52. § (1) és (2) bekezdésére, valamint az Mt. 166. § (1) és (2) bekezdésére, 167. § (1) és (2) bekezdésére alapított döntésével.

[16] Hangsúlyozta, a sérelemdíj megállapításának feltétele a személyiségi jog sérelme (jogellenesség) és a nem vagyoni sérelem, a személyiséget ért valamilyen fokú hátrány. A felperes érdeke és terhe volt bizonyítani, hogy a kereseti tényelőadás szerinti sérelmet okozó magatartások megvalósították a személyiségi jogsértést és azt az alperesként megjelölt személy követte el. A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 1/2013. (VI. 17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi vélemény 5. pontjára utalással kiemelte, a személyhez fűződő jogok sérelmét egyfajta külső behatás és annak a személyre gyakorolt hatása valósítja meg. Az elbíráláskor különös jelentősége van a személyiségi jog megsértésének az ennek szintjét el nem érő, szubjektív érzéseken alapuló érdeksérelemtől való megkülönböztetésének. Az utóbbi érdeksérelem ugyanis nem járhat a sérelemdíj mint jogvédelmi eszköz alkalmazásával.

[17] A felperes állítása szerint tanú1 jogosulatlanul vett részt a megbeszélésen és jutott személyes információkhoz, amely őt kellemetlenül érintette. Megállapította, a felperes felhívás ellenére sem tudott e körben sérelmet, vagyis olyan testi, lelki, vagy környezetében bekövetkezett – akárcsak ideiglenes – változást megjelölni, amellyel őt sérelem érte. A bizonyítási eljárás alapján megállapította, tanú1 részben szakmai irányítója volt a munkavégzésnek, nem vitatottan együtt dolgozott a felperessel az NMR és spektrométerrel kapcsolatos feladatokon. Amennyiben a felperes erre vonatkozó munkájával valakinek problémája volt, azt tanú1nak jelezte. A megbeszélésre a tanú e-maileket vitt magával a felperes munkavégzésével, hiányosságaival kapcsolatosan, így az elhangzottak számára ismertek voltak. tanú3 vallomása megerősítette, tanú1 a felperes szakmai felettese volt, elsősorban ő rendelkezett információval a felperes munkavégzésére vonatkozóan. Mindezek alapján a felperest tanú1 magatartásával összefüggésben ért sérelem nem nyert igazolást.

[18] Hangsúlyozta továbbá, hogy tanú2 2023. április 27-i eljárásával összefüggésben a felperes ugyancsak nem tudott megjelölni személyiségi jogsértést eredményező magatartást. A lefolytatott bizonyítási eljárásban nem nyert igazolást, hogy tanú2 – aki a perbeli időszakban az intézet informatikai megbízottja, honlapjának szerkesztője és katasztrófavédelmi megbízott is volt – a munkáltató utasítására kereste volna fel és kísérte aznap az épületen és az udvaron keresztül a felperest. A felperes személyes meghallgatása során maga adta elő, a hallgatókkal már egy-másfél éve nem állt kapcsolatban, így amennyiben a hallgatók láthatták őt, az nem jelenthetett kellemetlenséget, ilyenre a felperes egyébként sem hivatkozott. Az, hogy dr. egyéb érdekelt3 látta-e tanú2al a felperest – még ha irodájának ajtaja nyitva is volt – szintén nem nyert bizonyítást. Pusztán abból, hogy ők ketten egymás mellett haladtak a folyosón, nem volt levonható az a következtetés külső szemlélőnek, hogy a felperest kíséretik és felügyelet nélkül nem közlekedhet az épületben. A felperes előadása szerint sem találkoztak ismerőssel, aki olyat feltételezhetett volna, amit a felperes állított. Kizárólag a felperes szubjektív érzése volt az, hogy kíséretik, mint akiben nem lehet megbízni, ezt azonban semmilyen körülmény nem támasztotta alá a perben. A felperes személyét ért sérelem hiányában, továbbá amiatt, hogy tanú2 nem a munkáltató utasítására járt el, a kimentést már vizsgálnia nem kellett.

[19] Számot adott arról, miszerint a felperes utólagos bizonyítási indítványként terjesztette elő egyéb érdekelt² tanúkenti meghallgatására vonatkozó indítványát, és tájékoztatást követően a felperes maga nyilatkozott úgy, ennek törvényi feltételei nem álltak fenn.

[20] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes perköltségének viselésére. Ennek összegét az alperes és jogi képviselője között megkötött megbízási szerződés alapján felszámított mértékben határozta meg, tekintettel arra, hogy annak mértékét, tartalmát a felperes nem kifogásolta.

A felperes fellebbezése

[21] A felperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az alperes javára megítélt perköltség mérséklését kérte annak aránytalan volta miatt.

[22] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást részben helytelenül és ellentmondásosan állapította meg és abból helytelen következtetéseket vont le. Hangsúlyozta, 2021. október 19-ig egyéb érdekelt¹ mellett végzett munkát, ez idő alatt munkaköri leírással nem rendelkezett. Az első munkaköri leírást 2021. október 21-én adta át az alperes, amelyben közvetlen feletteseként tanúlt jelölte meg. Az nem nyert igazolást, hogy tanúl saját munkaköri leírásában szerepel-e e körben bármiféle megjegyzés, munkamegosztásuk kolléganőjének külföldi kutatóútjáról való visszatérését követően kezdődött el. Az NMR készülék felelőse tanúl volt, azon azonban más kutatók oktatók és hallgatók is végezhettek saját méréseket. Amint jártasságot szerzett a készülék önálló használatában, napi gyakorlattá vált a munkamegosztás tanúval, aki nem adott munkát számára, a mérési feladatok a megrendelői igények szerint adódtak. A munkaköri leírása nem volt aktuális, mert munkaszerződését 2021. október 27-én szeptember 1-jei hatállyal visszamenőleg módosították, munkaköre kutatási munkatársra változott. Az új munkakörhöz új munkaköri leírás nem készült.

[23] A tényállásban szerepel az, hogy a temetési segély iránti kérelmét fenntartotta a közös megegyezés aláírásakor, e bejegyzésre egyéb érdekelt² javaslatára került sor, miután jelezte, a 2023. március 2-án leadott kérelmére még az aláírás napján sem kapott választ. Mindezzel az alperes azt a hamis látszatot keltette, hogy a segély kifizetésre kerülhet és még inkább ráerősített arra, fogadja el a közös megegyezést.

[24] Kiemelte továbbá, hogy a közös megegyezésben vállalt 300.000 forintból csupán nettó 180.000 fizetett meg az alperes, a munkakör átadás-átvétele nem történt meg tanú1val, csupán két tétellel, a SIM-kártyával és a köpennyel számoltak el. Megerősítette, kizárólag egyéb érdekelt1 mellett végzett munkája során volt szakmai kapcsolata a hallgatókkal, ez 2021. október 20-a után megszakadt, tanú1 mellett velük szakmai együttműködés nem alakult ki, már csak általános kapcsolata volt az intézethez került újabb hallgatókkal.

[25] 2023. április 27-én tanú4al találkozott először, tanú2 azért jelent meg – miközben az ingóságait pakolta – hogy felügyelje őt a munkáltatói jogkör gyakorlójának utasítására.

[26] A közös megegyezés megtámadására vonatkozó nyilatkozatának ismertetéséből kimaradt az elsőfokú ítéletben az, miszerint arra is utalt, a megállapodás azt a látszatot kelti, mintha akaratukkal mindenben megegyezőleg, jóváhagyólag fogadták volna el, kényszer, fenyegetés nem állt fenn, tévedés, megtévesztés nem történt. Ezzel szemben a munkáltatói felmondás miatt rá nézve ténylegesen fennállott ez a helyzet, továbbá a körülmények ismerete sem volt teljes körű. A jogásznő részéről elhangzott, az asztaltól addig fel nem állnak, amíg valamelyik dokumentumot alá nem írja, és ha erre nem lenne hajlandó, akkor a felmondás lép életbe, rávezetve, hogy azt nem vette át. Mindezekből megállapítható, kényszer, fenyegetés alatt kellett döntenie az aláírásról, éppen csak átfuthatta az írott szövegeket abban a kiegyensúlyozatlan helyzetben, amikor a munkáltató három képviselője volt jelen és jogi segítség igénybevételére nem volt lehetőség. Kiszolgáltatottságában kisebbik rossznak tűnt a közös megegyezésről szóló megállapodás választása.

[27] Az alperes sem vitatta, hogy váratlanul, minden előrejelzés nélkül kész helyzet elé állította és közölte azt, hogy meg kívánja szüntetni a munkaviszonyt. Az alperesnek volt ideje alaposan felkészülni mindenre, több héten át dolgozhattak az anyagon, az e-mailek között keresgélhetett tanú1 és volt lehetősége magával hozni a terhelőnek vélt iratokat. A munkáltató képviselőinek jelenléte a dolog természetéből eredően félelmet keltő, fenyegető volt, az alperes eleve jogi segítséggel készült. A felkínált rossz és rosszabb közötti választás kényszere miatt fellépő kognitív disszonancia állapota a mielőbbi döntést sürgette, és a szorult helyzetből való szabadulás érdekében a helyes választást mindez nem segítette. Az alperes nem tisztességes eljárását több, a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos – fellebbezésében hivatkozott – az interneten megjelent tanulmány is alátámasztja.

[28] A szerződéses akaratát, mérlegelését szubjektív helyzete – kezdődő gyásza miatt módosult tudatállapota – is gátolta. Hangsúlyozta, a megtévesztés körében nem a védett kort jelölte meg meghatározó körülményként, hanem azt, hogy a munkáltatónak nem lett volna lehetősége jogszerű ok hiányában megszüntetni a jogviszonyt. A felmondás ismertetett szövegében szereplő indokok nem voltak sem valósak, sem okszerűek, ennek alátámasztásául kérte az elsőfokú eljárásban a felmondás becsatolását, e kérelmét továbbra is fenntartotta. Megjegyezte, az alperesnek számolnia kellett a „védett kor” közelgő beálltával, amikor már csak azonnali hatályú felmondással szüntethette volna meg a jogviszonyt, amire szintén nem

talált volna okot. A felmondásban ismertetett okok alapján a rendelkezésre álló szűk határidőben úgy gondolta, hogy az elé tárt okiratok alapján számára a közös megegyezés a kedvezőbb. Az erre vonatkozó ajánlat majdnem teljes egybeesést mutatott a felmondás elemeivel, kivéve az összegű kifizetést, ami viszont a felmondás esetében nem járó végkielégítés összegével esett egybe. Mindezzel az az alperesi szándék érhető tetten, hogy a közös megegyezés legyen számára a kedvezőbb választás. Hangsúlyozta, egyáltalán nem fűződött érdeke a munkaviszony megszüntetéséhez semmilyen jogcímen, az alperes egyoldalúan akarta a jogviszonyt megszüntetni. Erre jogszerű indokok hiányában felmondással nem volt módja, ezért „népszerűsítette” a közös megegyezést, ami bármikor lehetséges, ha jogszerű. A perbeli esetben a megtévesztés, a nyomasztó gyakorlás megtörtént, emiatt a közös megegyezés érvénytelennek minősül.

[29] Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a munkáltató „statáriális” módszerrel erőltette a döntést, és valamelyik dokumentum azonnali elfogadását követelte, azaz nem adott kellő időt a megfontolásra. A 10-15 perc gondolkodási idő számára nem volt elegendő, objektíve belátható, hogy a jogban járatlan személyként hathatós jogi tanácsra szorult volna, ehhez két-három napra mindenképpen szükség lett volna, semmivel nem volt alátámasztott a „statáriális” sürgősség a döntés meghozatalának kikényszerítésénél.

[30] Az alperes részéről jelen lévő személyektől nem volt elvárható, hogy a perben a munkáltatóra nézve terhelő nyilatkozatot tegyenek, ilyen részükről nem is hangzott el, ugyanakkor emiatt elfogultságuk megállapítható. A munkaviszony perbeli módon való megszüntetése ellentétes az alperes 2019 decemberében indított családbarát egyetem programjával is. Személyes helyzetét is mindenképpen figyelembe kellett volna venni, miszerint három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, elhelyezkedése nehézségbe ütközik a 60. életév betöltése miatt, továbbá értékelni kellett volna az édesanyja halála utáni gyászfolyamatot is. Számára fenyegető jövőképet vázolt munkájának elvesztése és a megbeszélésen tényleges fenyegetést jelentett az erőszakos, ellenmondást nem tűrő alperesi fellépés, továbbá az alperesi túlsúly mind létszámban, mind felkészültségben. A megbeszélés során tanú3 és tanú1 többször gúnyosan összemosolygott, ezzel próbálták őt nevetségessé tenni, egyéb érdekelt2 többször félbeszakította, és azt is elmondta, addig fel nem állnak, amíg valamelyik dokumentum aláírásra nem kerül. Az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal szemben nem tett olyan nyilatkozatot, hogy a keresetlevél benyújtásakor munkanélküli volt, hiszen ekkor még fennállt a jogviszonya.

[31] A sérelemdíj iránti igénye is megalapozott az elsőfokú döntéssel szemben. Az elsőfokú eljárásban jelölt meg olyan körülményeket, amelyek igazolják az őt ért sérelmet. Hivatkozott arra, kapcsolata tanú1-val 2022 decemberében megromlott a betegszabadság miatti távolléte kapcsán. A 2023. április 24-i megbeszélésen teljesen érzéketlenül állt vele szemben kolleganője, holott pontosan ismerte családi helyzetét, nem sejtette azt, hogy hetek, hónapok óta erre az intézkedésre készültek, még előző napon is kedélyes osztott meg vele információkat kolleganője. Az évek alatt jónak megélt munkakapcsolat hirtelen megsemmisült, ezt követően heteken át zaklatott volt az átélt események miatt. Hangsúlyozta, szakmai felettesének nem minősült tanú1 érvényes munkaköri leírás hiányában, emiatt jogszerűen nem is vehetett volna részt a jogviszonyát megszüntető tárgyaláson. Ezért sérelmes az is számára, hogy tanú1 a munkaviszony megszüntetésének szándékáról már

korábbi időszakban értesült, és tevékenyen részt vett az előkészületekben, terhelő adatokat gyűjtött, amit tanúvallomása is megerősített.

[32] tanú2 2023. április 27-i „kísérgetése” kapcsán fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadottakat, amelyek álláspontja szerint a sérelemdíj iránti igényét megalapozzák. A tanúvallomásokból megállapítható, munkáltatói utasításra „kísérgette” őt tanú2 adjunktus ezen a napon. Személye kriminalizálásaként, becsülete megsértéseként hatott tanú4, tanú3 és tanú2 láncolatban kibontakozó eseménysorozata. Hangsúlyozta, a 2023 áprilisi visszatérésének kettős célja volt: a közös megegyezést megtámadó levél iktatása és személyes tárgyainak elhozatala. Nem volt terve a számítógéppel, tanú2 megjelenése miatt a lomtár kiürítésének ellenőrzése céljából kapcsolta be azt, miután elkezdtek arról beszélgetni, vajon lehet-e még jogosultsága. Mindez cáfolja azt, hogy tanú2 kísérgetése jószándékú segítségnyújtásnak tekinthető.

[33] Másodlagosan hivatkozott arra is, hogy az alperes perköltségére vonatkozó döntés sem megalapozott, az elsőfokú bíróság nem adott tájékoztatást arról, hogy az alperes perköltségét, annak mértékét, tartalmát kifogásolhatja. Az alperes javára megítélt perköltség a munkabérének összegére tekintettel – amely a bérminimum szintjén volt – kifejezetten aránytalannak, eltúlzottnak, minősül. Ugyanilyen következtetés vonható le abból is, hogy legfeljebb 100.000 forint összegben adható temetési segély és erre a kérelmére semmilyen választ nem kapott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[34] Az alperes az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg és abból helyes jogi következtetést vont le a kereset elutasításával.

[35] Érvelése szerint a fellebbezés nem felel meg a Pp. 371. § (1) bekezdés b) és d) pontjában foglalt rendelkezéseknek, nem jelöl meg a felperes anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértést. Így a fellebbezés érdemi vizsgálata nélkül is megállapítható, hogy a fellebbezés megalapozatlan és az elsőfokú ítélet helybenhagyására van kizárólag jogszerű lehetőség.

[36] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy semmilyen kényszernek vagy fenyegetésnek minősíthető körülmény a megállapodás aláírásakor nem állt fenn. A felperes gondolkodási idő után egy alkufolyamatba kezdett, amelynek eredményeképpen a munkáltató eredeti ajánlata a felperes előnyére megváltozott és a felmondás idejére számítható távolléti díjon felül további 300.000 forint kifizetését vállalta az alperes. A felperes saját előadása sem támasztják alá a kereset alaposságát, az nem minősül

fenyegetésnek, ha a munkáltató a munkaviszony megszüntetési szándékát fejezi ki a munkavállalónak.

[37] A felperes tévedésre, megtévesztésre is megalapozatlanul hivatkozott. A munkaviszony a megegyezés időpontjában felmondással megszüntető volt, védett korban sem volt a felperes és az esetleges jogellenes felmondás is megszünteti a jogviszonyt. Ettől elválnak az a körülmény, hogy a felperes úgy gondolta, nem adott okot a felmondásra. A felperes saját előadása szerint könnyebb út volt számára a közös megegyezést aláírni, mert azt könnyebbnek ítélte a bíróság előtt megtámadni. Ebből az következik, hogy logikusan végig gondolta, a munkáltatói felmondásban szereplő felmondási okok alapján a jogviszony jogszerűen kerülhet megszüntetésre, a helyzettől tisztában volt, tévedés, a munkáltató általi megtévesztés lehetősége elvi értelemben kizárt volt.

[38] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az Mt. 28. § (1) és (4) bekezdése szerinti feltételek nem álltak fenn. A két okirat ismertetését követően a felek közösen egyeztek meg 15 perc szünetben, nem volt tiltott a felperes részére ez idő alatt a telefonálás, jogi segítség igénybevétele, mindebből megállapítható, hogy a munkáltató gondolkodási időt biztosított a felperes részére. A felperes saját előadása szerint is a fenyegetést az jelentette, hogy a meg fog szűnni a jogviszonya, és nem az, hogy rajta kívül még három ember volt jelen, vagy hogy tőlük mit hallott.

[39] A sérelemdíj iránti igény körében is megalapozott döntést hozott az elsőfokú bíróság. tanú1 legalább részben szakmai irányítója volt a felperesnek, amivel a felperes is tisztában volt, ebből következően a munkavégzéssel kapcsolatos adatokról tanú1nak jogszerű tudomása volt. A munkaviszony megszüntetés nem a munkahelyen kialakított barátságoktól függ, az emberi kapcsolatok ápolása és a munkavégzés elválnak egymástól. A munkaviszony megszüntetés feltételeit objektív jogszabályok határozzák meg. A felperes esetében semmilyen tényleges érdeksérelem nem azonosítható, azzal együtt, hogy bagatell igények esetén sérelemdíj egyébként sem ítéltető meg. Az a tény, hogy a felperes álláspontja szerint csalódott kollégáiban, sérelemdíj érvényesítését alapozza meg, a felperes bírósági felhívás ellenére sem tudott e körben sérelmet megjelölni.

[40] A tanú2al kapcsolatos eseményekre vonatkozóan lefolytatott bizonyítási eljárásban a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltató utasítására kereste volna fel és kísérté aznap az épületben és az udvaron keresztül kollégája a felperest. Egyébként bármilyen vélt munkáltatói felkéréstől függetlenül a megvalósult eseménysor alapján sem érhetett személyiségi jogsérelem a felperest, hiszen nem felelt meg a valóságnak az általa előadott eseménytörténet. tanú2 nem kísérté végig az épületen a felperest, aki az igazgatói titkárságra egyedül ment át, ettől függetlenül együtt jöttek le az az udvarra, ismerőssel nem találkoztak, és nem volt olyan helyzet, amelyből harmadik személy bármilyen negatív következtetést vonhatott volna le. Kizárólag a felperes szubjektív érzése volt az, hogy kísérgetik, mint akiben nem lehet megbízni, mindezt nem támasztotta alá semmilyen körülmény. Mivel nem volt megállapítható sérelem, így az alperes kimentését a bíróságnak már vizsgálnia nem kellett.

[41] Az ügyvédi munkadíj összegét a megbízási szerződés szerinti mértékét, tartalmát igazolta, a felperes nem kifogásolta. Eljárási cselekményeit határidőben elvégezte, megjelenési kötelezettségének a perben eleget tett, késedelem nem merült fel a részéről, a képviselőt ellátása az eljárásjognak megfelelően történt. A munkadíj mértéke (30.000 forint + áfa/óra) nem ellentétes a piaci értékviszonyokkal, az elszámolt óraszámot a realitásokra figyelemmel nem eltúlzottan állapította meg, ami az elvégzett munkával arányos volt, és ezt sem kifogásolta a felperes, így mérséklésre nincs érdemi lehetőség (Pfv.20.887/2023/6.).

A felperes fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételei

[42] A fellebbezés hiányosságai körében azt hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság felterjesztette a fellebbezést, a másodfokú bíróság befogadta, az alperesnek megküldte, és érdemi elbírálásra alkalmasnak találta. Az alperes jelentékteleníteni kívánja azokat a körülményeket, melyeket részben maga teremtett meg, amelyek a jelenlévők számával, személyével, a gondolkodási idő mértékével összefüggésben és részben egyéb szubjektív okokból álltak fenn és nehezítették meg a mérlegelést. A fellebbezésben hivatkozott körülmények együttesen sodorták a közös megegyezés aláírása felé. Valójában három nap gondolkodási időt kért, amit nem kapott meg, a 15 percet csupán a munkáltató ítélte szükségesnek, a további 300.000 forint kifizetésének vállalása a megtévesztő taktika része volt azzal együtt, hogy a végkielégítés összege is ilyen nagyságrendet tett volna ki. Azzal pedig, hogy az alperes választást várt a közös megegyezés és a felmondás között, pszichikai kényszerhelyzetet eredményezett, nem pusztán a munkáltatói felmondás kilátásba helyezése jelentett kényszert vagy fenyegetést. A fenyegetés tetten érhető abból is, hogy elhangzott, addig nem állhat fel az asztaltól, amíg valamelyik dokumentumot alá nem írja. A közös megegyezés aláírásakor nem volt tisztában azzal, hogy védett korban lett volna. Tévedése abban állt, azt hitte, a munkaviszonya felmondással is jogszerűen megszüntethető, ami nem bizonyult igaznak, de nem a védett kor miatt, hanem valós és okszerű indokok híján. A munkáltató korábban nem jelezte elégedetlenségét a munkájával kapcsolatban, kényszerből választotta a kevésbé rosszabb közös megegyezést, és csak a jogvesztő határidő lejárta előtt legvégül gondolt arra, hogy bírósághoz forduljon. Nem igaz, hogy eleve megtámadni készült volna a közös megegyezést fenyegetésre, megtévesztésre hivatkozással. A felmondásban felsorolt rágalmak, valótlanosságok taszítólag hatottak rá, és szabadulni akart abból a helyzetből, amibe az aláírás napján került. Tanácsalanságát kívánta kifejezni, amit a 12. sorszámu jegyzőkönyv nem teljesen a saját szavai szerint rögzíti, helyette jogi kifejezések szerepelnek benne. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy tanú 1 nem volt munkahelyi felettese, kizárólag szakmai tanácsokkal láthatta el. Még ha egyes kollégák jeleztek tanú 1 felé, nem jelenti azt, hogy hozzá – akár csak részbeni – szakmai irányítójaként fordultak.

[43] Az alperes elbagatellizálja a sérelmeit, lelki megrázkódtatását, tényleges hátrányt bizonyítani nem kellett, a sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelme megalapozott. A tanú 2al kapcsolatos eseményeket részletesen ismertette, a tanúvallomások számos ponton ellentmondanak egymásnak, másrészt a tanúk mindegyike erős függelmi viszonyban áll a munkáltatóval, nem várható el, hogy vele szemben tanúskodjanak. A védett

kor nem tárgya ennek a peres eljárásnak, az emberi szempontok mégsem hagyhatók figyelmen kívül. Az alperes semmivel nem támasztotta alá, hogy miért sürgette a döntést és kényszerítette ki azt. A hathatós jogi segítséget 2-3 nap alatt tudta volna csak igénybe venni.

[44] Fenntartotta a sérelemdíj iránti igény elbírálása körében azt az érvelését, hogy tanúlnak nem állt jogában a munkaviszonyával kapcsolatos ügyekbe belefolyjni, szerepe kizárólag az intézeti NMR mérések érdekében merült fel. A megbeszélésen csupán két jelentéktelen eset került szóba. A munkavégzés körülményeit egyébként sem kellett a perben bizonyítani és egyéb érdekelt² „kiszólása” alátámasztja azt, hogy esetében megelőző adatgyűjtés folyt, nem barátságot ápolt tanúval, kizárólag jónak ítélte meg kollegiális kapcsolatukat, mint utóbb kiderült, tévesen. Ottlétével személyiségi jogsérelem érte, sérelmeit az alperes semmibe veszi és a jogsértési küszöb alá degradálja. A hivatásbeli titok oltalmára vonatkozó joga sérült, a magántitokhoz és a személyes adatokhoz való joga részeként. tanú² magatartását érintően indirekt módon bizonyította az állítását, az egymásnak ellentmondó, nem életszerű, zavaros tanúvallomásokból jogszerűen nem következik az elsőfokú bíróság e körben adott értékelése. Személyének kriminalizálásaként, becsületének megsértéseként hatott tanú⁴, tanú³, tanú² láncolatban kibontakozó eseménysorozata. Nem kellett ehhez ismerőssel sem találkozni. Mindezek alapján e körben is a sérelemdíj iránti igénye megalapozott, személyiségi jogsértés miatt.

[45] Az alperes részére megítélt perköltség aránytalansága tetten érhető a 30.000 forint + áfa/óra díjazás és a 300.000 forint juttatás összevetésével, amelyből ténylegesen 180.000 forintot kapott meg az egyetemtől. A közös megegyezés aláírásakor az alperes a kifizetés korlátaira hivatkozott, a temetési segélyről nem is beszélve, ellenben a megbízási szerződés megkötésekor ilyen problémák nem merültek fel az alperesnél.

A másodfokú bíróság döntése

[46] A fellebbezés kisebb részben alapos.

[47] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, egyenként és összességében történő értékelésével a tényállást helyesen állapította meg és helytálló jogi következtetések levonásával érdemben helyes döntést hozott a munkaviszonyt közös megegyezéssel megszüntető megállapodás érvényességét illetően. A másodfokú bíróság a pernyertes alperes javára megítélt perköltség összegével nem értett egyet és kizárólag e körben részben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet.

[48] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését érdemi elbírálásra alkalmasnak találta, a jogi képviselő nélkül eljáró felperesnek a Pp. 388. §-a alapján azt kellett megjelölnie,

hogy az elsőfokú eljárás mely részét tartja jogszabálysértőnek, vagy az elsőfokú ítélet mely jogát vagy jogos érdekét sérti. E követelményeknek a fellebbezésben foglaltak megfeleltek.

[49] A tanúk vallomása – a felperes álláspontjával szemben, miszerint érdekazonosságok és emiatt elfogultságok okán nem értékelhető – bizonyítékként figyelembe vehető volt. A kereseti kérelem megalapozottságának eldöntéséhez azokat a személyeket lehet a bizonyítási eljárásban tanúként meghallgatni, akik a perbeli eseményekkel összefüggésben tudomással bírnak. Önmagában az a körülmény, hogy tanú3, tanú1, tanú2 és tanú4 az alperessel foglalkoztatási jogviszonyban álló személyek, a tanúk elfogultságát nem eredményezik. A tanúk a vallomásukat a hamis tanúzás következményei ismeretében tették (Pp. 292. § (3) bekezdése), e mellett a tanúknak a félhez való kapcsolata és vallomásuk tartalma a Pp. 346. § (5) bekezdésének értelmében egyébként is a bíróság mérlegelése alá esett. Általánosságban nincs lehetőség arra, hogy a tanúk feltételezett elfogultságára utalással a bíróság a tényállás megállapításához szükségesnek látszó bizonyítást mellőzze.

[50] A felperes a fellebbezésben nem jelölt meg olyan bizonyítékot, amelyet az elsőfokú bíróság döntése meghozatala során nem értékelt, a mérlegelésében logikai ellentmondás nem volt kimutatható a felperes álláspontjával szemben. A bizonyítékok értékeléséről az elsőfokú bíróság teljeskörűen számot adott, arra a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelően került sor és ez alapján megalapozottan állapította meg a jogvita az érdemi elbírálásához szükséges tényállást. A bizonyítási teher Pp. 265. § (1) bekezdésében foglalt főszabályának helyes alkalmazásával értékelte a felperes terhére mindazon tények bizonyítatlanságának a következményeit, amelyek vonatkozásában a felperesnek állt érdekében az, hogy az alperes állításával szemben a saját tényállításait a bíróság valósnak fogadja el. Nem volt fellelhető olyan iratellenes, logikátlan, kirívóan okszerűtlen megállapítás, amely a másodfokú bíróság számára a bizonyítékok felülmérlegelését szükségessé tette volna.

[51] A felperes kifejezetten úgy nyilatkozott az elsőfokú eljárásban, a fellebbezésében és az észrevételében is, hogy tévedése, illetve az alperes általi megtévesztés azzal volt kapcsolatos, hogy az alperes felmondhatott volna számára, de ezen indokok nem minősülhettek volna valósnak és okszerűnek.

[52] Az Mt. a jognyilatkozatok érvénytelenségét eredményező okokat taxatív sorolja fel és az érvénytelenség csak akkor állapítható meg, ha ezen okok valamelyike a szerződés megkötésének időpontjában fennállt, ahogy arra helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság.

[53] Az Mt. 28. § (1) bekezdése szerint a megállapodás megtámadható, ha annak megkötésekor a fél valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, feltéve, ha a tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. Lényeges körülményre vonatkozik a tévedés akkor, ha annak ismeretében a fél nem vagy más tartalommal kötötte volna meg a szerződést.

Megtámadási okot nevesít az Mt. 28. § (3) és (4) bekezdése is, miszerint a megállapodást megtámadhatja, akit a másik fél szándékos magatartásával tévedésbe ejt vagy tévedésben tart, illetve jogellenes fenyegetéssel vette rá a megállapodás megkötésére.

[54] A felperes által előadottak a megállapodás sikeres megtámadását nem eredményezhetik. A felperes az elsőfokú eljárásban az alperes erőszakos fellépésére nem hivatkozott, a másodfokú eljárásban új tény állítására nem volt jogszerű lehetősége, a Pp. 373. § (2) bekezdésében foglalt feltételek nem álltak fenn, azzal együtt, hogy ilyen körülményeket az általa megjelöltek egyébként sem jelentenek. A felperes a megállapodás megtámadására vonatkozó nyilatkozatában valóban állította, hogy egyéb érdekelt² jogász részéről elhangzott az, miszerint addig nem állnak fel az asztaltól, amíg a felperes valamelyik okiratot alá nem írja. Ez nem jelentett mást, minthogy az alperes a 2023. április 24-i megbeszélésen azt közvetítette a felperes felé és juttatta kifejezésre, aznap mindenképpen meg kívánja szüntetni a felperes jogviszonyát, és a felperes döntésén múlik, hogy az egyoldalú munkáltatói jognyilatkozat közlésével történik meg vagy a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó közös megegyezés aláírásával. E kijelentés önmagában sem tévedés fennálltára, sem megtévesztő jellegre, sem jogellenes fenyegetésre nem utal.

[55] A felperes maga nyilatkozott úgy, tudta azt, hogy meg fog szűnni a munkaviszonya, nem vitatta, hogy az alperes ismertette a felmondás indokait. Kizárólag azt állította, hogy annak indokai nem valósak és nem okszerűek megítélése szerint, és maga döntötte el, azért választja a közös megegyezést, mert úgy ítélte meg, hogy könnyebben meg tudja támadni. Az a körülmény, hogy a felperes álláspontja szerint az általa elmondottakat a 2.M.70.428/2023/12. számú jegyzőkönyv 4. oldala nem saját szavaival, hanem „jogi kifejezésekkel” tartalmazza, és az „aláírás visszavonására” gondolt, eltérő megítélést nem eredményez a felperes tudattartamát érintően. Az alperes nem teremtett olyan helyzetet, ami a felperes akaratára hajlítólág hatott volna a két megszüntetési módozat közötti választás kapcsán. A felperest nem vitatottan váratlanul érte a perbeli helyzet, de gondolkodási időt biztosított számára az alperes. A felperesnek volt ideje számbavenni a felajánlott lehetőségeket, az egyéni szubjektív körülményeket, mérlegelése arra is kiterjedt, hogy jogi képviselővel most nem tud konzultálni, mert ilyen ismeretsége nincsen. Ugyanakkor azt nem jelezte az alperes felé, hogy saját jogi képviselővel való konzultáció hiányában nem fog tudni dönteni. Kifejezetten a felperes kérésére a 15 perces gondolkodási időt további 5-10 perccel meg is hosszabbította az alperes, és ezt követően a felperes azt közölte, hogy tudott döntést hozni. Ezért a felperes utóbb, a perben előadott hivatkozása, miszerint több napra is szüksége lett volna annak tisztázására, hogy melyik módozatot vállalja és e körben jogi képviselővel konzultáljon, eredményes megtámadási okként nem értékelhető.

[56] Az alperes csak azt a lehetőséget ajánlotta fel a felperesnek, hogy választása alapján ne egyoldalú munkáltatói jognyilatkozattal szűnjön meg a jogviszony, a közös megegyezésre vonatkozó ajánlat elutasítása esetén a felmondás átadására nem vitatottan mindenképpen sor került volna. Ugyanakkor arra is helyesen hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében, hogy a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, és konkrét intézkedés hiányában nem is vizsgálható, hogy a felmondás indokai a valóság, világosság, okszerűség körében támasztott követelményeknek megfeleltek volna-e. Ezért nem

volt szükség az alperes által előzetesen elkészített és a felperessel ismertetett felmondás bizonyítékként való csatolására.

[57] A felperes azt sem vitatta, hogy kérésére az alperes a közös megegyezés aláírásához kapcsolódóan többletjuttatásban részesítette egy olyan alkufolyamat eredményeként, amelyben a felperes igyekezett saját anyagi szempontjainak jobban érvényt szerezni. Mindezen körülmény ugyancsak azt támasztja alá, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy az alperes nem kíván vele együtt dolgozni és fenntartani a továbbiakban a munkaviszonyt, azonban a megszüntetésre tett alperesi ajánlatot követően az egyeztetés alapján kialakított feltételekkel elfogadta a közös megegyezéssel munkaviszony megszüntetést, akaratnyilatkozata e körben egyértelmű és valódi volt. A temetési segély kifizetéséről a felek nem állapodtak meg, nem vitatottan arra az alperes ajánlatot nem tett, az a felperes egyoldalú kérelmeként – kézírással – került rávezetésre az okiratra. Önmagában már ebből is az következik, hogy az alperes nem tévesztette meg a felperest az egyeztetés során, azzal együtt, hogy e juttatásra való jogosultság egyébként sem a jogviszony megszüntetéséhez kapcsolódik. Mindezeket túl megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a megállapodásban nem kell utalást tenni az összeg bruttó vagy nettó minősítésére, mivel a juttatás adó- és járuléktartalma adóügyi kérdés és nem a felek megállapodásának tárgya. Főszabályként a munkáltatónak kell megállapítania és teljesítenie a munkavállalónak fizetendő összegre eső levonásokat, ezért az a körülmény, hogy a megállapodásban szereplő összeget az alperes a járulékok levonásával teljesítette, megtévesztést, tévedést ugyancsak nem jelent.

[58] Az átgondolt döntés lehetőségét az alperes teljeskörűen biztosította a felperes számára, még ha nem vitatottan a felperes nem számított arra, hogy az alperes meg kívánja szüntetni a munkaviszonyát. Az egyedi körülményeket mérlegelve az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes nem szólította fel azonnali döntésre a felperest, nem teremtett olyan helyzetet, amely alkalmas volt arra, hogy a felperesre kényszerítőleg hasson, illetve őt pszichikai kényszerrel megfélemlítse. A tárgyalás légköre az egybehangzó tanúvallomások alapján nyugodt volt, a felperes a megbeszélés alatt gondolkodási időt és telefonos egyeztetési lehetőséget kapott, ezen körülmények fennállta esetén a kényszer alkalmazását nem lehet megállapítani (EBH2007.1630.). A munkáltató részéről jelenlévő személyek számából ugyancsak nem lehet pszichikai kényszerhelyzet, jogellenes fenyegetés fennálltára következtetni, a jogász és a közvetlen felettes jelenlétének okszerű indoka az, hogy az esetlegesen felmerülő kérdések közvetlenül, már az egyeztetés alatt tisztázhatóak legyenek.

[59] A bírói gyakorlat értelmében az ajánlat elutasításának esetére jogszerű eljárás kilátásba helyezése nem jelent jogellenes fenyegetést, és az is irreleváns, hogy adott esetben a jogviszony megszüntetése jogszerű vagy jogellenes lett volna-e (BH1998.50., BH2002.74., Mfv.I.11.161/2021/4.). A felperes egyéni körülményei, a családjával kapcsolatos történések a megtámadhatóság szempontjából sikeres megtámadást ugyancsak nem eredményezhettek.

[60] Mindezek miatt a felperes a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó jognyilatkozatát eredménytelenül támadta meg, így ezen okból nem minősül érvénytelennek a megállapodás.

[61] A felperes sérelemdíj iránti igényét is megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság. A munkavállaló közvetlen munkahelyi irányítójának, felettesének meghatározása kizárólag a munkáltató feladata, egyoldalú döntésének eredménye. A felperes esetében az NMR mérések vonatkozásában tanú1 ilyen személynek minősült 2021. októberétől, aki tanúként megerősítette, az NMR spektrummérőn együtt dolgoztak, az ezzel kapcsolatos feladatait ő szervezte a felperesnek. Ezzel azonosan nyilatkozott tanúként a munkáltatói jogkör gyakorlója, tanú3. A jelenléti ív megfelelőségét is tanú1 ellenőrizte, amely szintén azt támasztja alá, hogy a munka irányítója volt a felperes esetében. Ebből kifolyólag a jogviszony megszüntetésére vonatkozó egyeztetésen jogszerűen volt jelen tanú1, a munkavégzés hiányosságaival kapcsolatos adatokról jogszerűen szerzett tudomást.

[62] tanú2 2023. április 27-i magatartása ugyancsak nem eredményezett személyiségi jogsértést a felperesnél. A perben nem nyert bizonyítást, hogy utasítást kapott a felperes kísérésére az épületben, de ennek ellenkezője sem eredményezne jogsértést az alperes részéről. tanú2t ugyanis nem biztonsági őrként foglalkoztatta az alperes, nem volt olyan szerepe, a kollégák és a hallgatók által ismert munkaköri feladata, amelyből a munkavállalók azt a következtetést vonhatták volna le, hogy arra nem jogosult személyt kísér ki az épülből és ezért mozog az érintett személlyel – a perbeli esetben a felperessel – együtt. Személyiségi jogsértés megállapításánál elsősorban nem az érintett személy szubjektív érzését kell megítélni, hanem azt kell vizsgálni, hogy a közmegítélés alapján sértőnek lehet-e minősíteni az adott cselekményt. A perbeli esetben kizárólag a felperes érezte megaláztatónak, megítélésének hátrányos befolyásolására, ezáltal személyiségi jogát sértőnek azt a helyzetet, hogy tanú2al egymás mellett haladtak akár a folyosón, akár az udvaron. Kívülálló személyek – kollégák, hallgatók – számára, amennyiben látták is mindezt, a felperes által állított következtetés levonására nem volt alkalmas. A felperes által sérelmezett eseménysor semmiképp nem hordoz olyan jelentéstartalmat, ami alapján a felperes esetében negatív értékítélet kialakításától kellene tartani, a felperes személyiségének lényegét képező tulajdonságokat nem érint, ezért valódi személyiségi jogsértést nem eredményez.

[63] Részben alapos volt azonban a felperes fellebbezése az alperes javára megítélt elsőfokú perköltséget érintően. A Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg - szükség szerint - okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. A Pp. 82. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a perköltség összegét a felszámítás és az ahhoz csatolt okiratok alapulvételével határozza meg.

[64] A perbeli esetben az alperes költségjegyzék nyomtatvány kitöltésével, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdésére utalással jelölte meg a felszámítani kívánt perköltségét. A költségjegyzéken azt tüntette fel, hogy 30.000 forint + áfa összegről szól a megállapodás, a tárgyalás berekesztését megelőzően szóban 960.000 forint + áfa munkadíjigényt jelentett be. Az alperes a közte és jogi képviselője között az elsőfokú eljárásra vonatkozóan létrejött ügyvédi megbízási szerződést nem csatolta, arra mellékletként sem hivatkozott, az abban kikötött munkadíjat okirattal nem igazolta. Így a felszámítás nem felelt meg a Pp. 81. § (2) bekezdésében írt követelményeknek, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság rendelkezésének megváltoztatásával az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése szerint határozott az alperesnek a pernyertessége okán járó elsőfokú perköltség összegéről.

[65] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a per főtárgyát érintően az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a perköltség vonatkozásában részben megváltoztatta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján.

Záró rendelkezések

[66] A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke 4.584.700 forint volt. A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes másodfokú eljárással felmerült perköltségének viselésére. Ennek mértékét az IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel a 4/A. § (1) bekezdésére is, mivel az alperes megbízási szerződésre vonatkozó okiratot, vagy annak kivonatát a másodfokú eljárásban sem csatolt.

[67] A felperes Pp. 525. § (1) bekezdése szerinti munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési eljárási illeték az állam terhén maradt.

[68] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2025. január 7.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla

Fővárosi Ítéltábla
2.Mf.31.208/2024/7

18

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró